

Var sujet eun Den Yaouang a voa deut da baea pêvar sgoët goude e varo.

Speret-Santel, m'o ped, anflamit va speret,
Da gana eur c'hetic evit ar Vretonet,
Var sujet eun exemple trist pehini zo èrue
Ebars en Breiz-Izel, e mis Du tremenet.

Crena ra va c'halon ive va oll memprou,
Va daoulagat ne reont nemet scuilla daelou,
O tont da gonsideri peguer trist è ar matier :
Goulen a rân sicour eus ar Verc'hes santel.

Eun den yaouane, sivoas, voa n'em abandonnet,
Goude ma voe maro e dud gant ar c'hleñved,
A voa n'em abandonet da bep seurt tristidiguez,
Da bep tristidiguez, da bep eurt paourenteuz.

Evel ma voa yaouane, ne grede clasq netra ;
Tud vad, dre charite, a gass tamou dezà ;
Hac evel ma oa yaocanc e teujot d'er scandalat
Pa na gare sevel ha mont da labourat.

Souffr a ra mil injur gand güir baciantet,
O laqat e fianç er Verc'hes beniguet,
Dre m'en devoa e imach hac hini ar Bassion,
Ha ma rè diraze bemdez e oréson.

Un den eus ar c'hontre, un den eus ar c'hartier
A deuas d'e velet, o clévet e vizer,
En eur lara deàn : deus d'am zi da labourat,
Ar c'hès a respontas : ne meus qet a zillad.

Gouzout a rân certen labourat an douar ;
Mes allas ! em'er paour, ne meus na pal na mar :
Pêvar scoët a vance din evit en em eqipa.
Me a yôlo d'ho ti sur evit ho paea.

An ozac'h var ar guer a ro pêvar scoët,
O lavarat deàn : Va mignon, ne vanq qet,
En eur lavaret deàn : deus d'am zi da labourat
Pa po bet pal ha mar ha prenet da zillad.

Monet a ra d'e di, ma voe eur pennad ;
Plijont a rè deze certen da labourat ;
Un devez dreist ar re all e voe meurbet estonet
O sonjâl paour-qèz pelec'h e voa chomet.
Ma ejont ta da velet, hac e voe cavet maro
Ebars en e lochic, var eun dornad colo.

Lienet voe è gorf vit bea antêret ;
Ar brud a zavas prest, ma teujot d'e velet,
An den-mân' deuas ive evel m'oa eus ar c'hanton,
A deuas d'e velet... O Doue pez eston !

Pa zorti eus an ti, d'an oll e lavare :
Orato birviqen e ene ne antre
E Barados un Doue, qen en devezo paeet
A pez a rois deàn n'eus qet pell pêvar scoët.

Dre ar c'homzou terrapl pere a bronongas,
N'oun penos an douar d'e lonqà ne zigoras,
Oc'h arrêté eun ene a voa e vont d'ar joayou,
Ar vije recevet gant Jesus en eëvou.

Ar Verc'hes biniguet, dre ma voe dëi fidél,
A accord eur mennad evit he zervicher,
Ma teuje var an douar eun instant da labourat,
Evit monet d'an ti da baea ar barbar.

Monet a ra d'e di, ha ma voa recevet
Goulen a ra labour, ma voe deàn roet ;
Labourat a ra er parq qement hac an tri güella,
Ar pez zo estonus, hep débri nac eva.

Pa zeu coulz ar repos, caer e vije 'r pedi
Evit monet gante assamblez dâ zëbri,
En em denne a geste, hac eno var e c'hiniou
En em string d'an daoulin evit souffr e boaniou.

Dont a ra 'nuzuiller, qemer a ra eston,
Hac èn monet ractal da laret d'ar Person
En devoa eul labourer hac a rè qement a tri,
Ar pez zo estonus, hep eva na débri.

Mâ, eme ar Person, cuntinuit bepret ;
Bremâ zouden valant me yôlo d'e velet,
Mes pa éruas er parq, dre bermission Doue,
Ec'h anaveas pront penos voa eun ene.

Me coajur, eme 'r Person lavardin me a ped
Nê qet hirio eis de em boa da antêret ?
Petra a zefot dide ? Petra a glasques amâ !
Petra a zefot did evit da zelivra ?

Pêvar scoët am boa bet digant mestr an ti-mâ,
On deut dre vouir voyen sur euit o faea :
Oh ! e leac'h pêvar scoët, eiz certen a vo roet,
Eur veach, ene paour, qen a vi delivret.

Ne meus qet ar pouvoar da entre ar joayou,
Nemet gant va Ael-mat a cléfen ar c'hêlou
Pedit Doue evidon, me a ya prest d'an évou :
Varc'hoas d'ar memes heur me rento ar c'hêlou.

Dont a ra ar Person da zigass an arc'hant,
Ma vije delivret a boan hac a dourmant,
Mes me, eme an ene, am boa int bet digantan :
P'oc'h eus ar vadelez, me o rento deàn.

Pa astennas e zorn da guemer an arc'hant,
E santas an ardor, ar boan hac an tourmant ;
E vrec'h deo betec e scoa en instant a voe dëvet,
An arc'hant eus e zorn d'an douar zo queet,
Adieu, Autrou Person, me ya bremâ d'ar joayou,
Me bedo evidoc'h Jesus-Christ, hon Autrou.

Pa dleo un den dêc'h, pa yêl eus ar bed-mâ,
Elec'h desirout drouc, pedit Doue gantâ :
Pedomp bepret ha meulomp ma zayo da repos,
Ha da veuli Doue en gloar ar Barados.

EXEMPL A PUNITION

*Deuz eur Plac'h yaouanc libertin pehini deus bet ar grueldet da laza e fevar grouadur
condaonet da veza crouguel a devêt ar guer a Roazon*

VAR EUN TON NEVEZ

Speret sanctel meo ped da rei din a lumier
Ar hrs da gomposi eur verz spirituel
Eun exempl a zo guel drist hac eur mélézour patant
Ma rie reflexion varni an dud yaouanc.

Er blavez mil sez cant tri ha daou-uguen
An decvet a vis du évit rëi da entent
En escopti a Roazon en dreo euz a zant gloda
Eh êruas eur maleur a ra dan oll créna.

Eur femelen yaouanc a lignez énorabl
Euz a dut pinvidic abers mam abers tad
A banas daou vuguel er moment e voe tentit
Do étrangli o daou heb beza badezet.

Hoheull eur guzul fall e quemeras eur bal
Héas da gorn er parc d'ho flanta en douar
Mez Doue oll-buissant en deveuz bet permetêt
Dré eun anéval mé ar brim anavet.

Mont a ras dar guer da guz e fallenti
E zad e remercas hac a houlas outi
Peleh oc'h u bet goal chenchet bras o cavan
Deuz a liou a zou guit e seblan ezoh clan.

Respong a ras de zad gant eun er indéferant
Me vézo exempl da gals a dud yaouanc
Ma buez a verita beza partout publiez
Ma rei réflexion varni calz a blahet.

He zad euz e hlèvet a ras reflexion
Var he oll proposition a douchi e galon
Ha possubl ve ta va merh ven bet ouz o Mezur
Em be eur hrouadur da rie din displijadur,

Da ben pêvar devez me doa grët he zorzet
He zad yas d'ar parc d'a guerhat e loenet
Pantreas voe estonet o velet eun anéval
E tenna daou vuguel ermès eus an douar.

Euz a zeiz crouadur e deus bet ma friet
Ne meus nemet unan oun ganti glaharet
Lavaret mat e voa dim en bije sur calonat
Diouz va merc'h libertin a bret pe divizat.

Rédec a ras d'ar guer n'eur goler ar vrassa
Ma quemeras eun hach en avis he laza
Mes pa zonjas sqéi ganti e el mat e inspiras
D'arréti e goler hac e verh a déhas.

Quittad a ras an ty da vit hé daou vuguel
Hac o facas o daou ebars ne davancher

Hac en nem rentas ganté en ty nautrou Sinéchal
Da ziscléria he sorføjou barbar

An autrou pe hlèvas o voa bras estonet
A chomas eus e dol evel eun den mantrët
Ar bluen demeuz e zorn a goeas crae diganta
Pa vel an daou vuguel e comans da voela.

Pénos miserables eh eus bet ar galon
Da laza daou vuguel hep cavet compassion
Eur buniton guell vrás heus-te sur meritet
Hac a vo hep dale eh enep prononcez.

An trou Senechal a gomant deur serjant
He laquat er prison neuze zouden vatant
Er guer demeus a Roazon a dindan seitec devez
E voe gret e arret ha jujet he froces.

Pa voe interrojet ar justiç a estone
O clevêt ar plah-ma e tiscléria he bue
O velet peguer secret e euze he oll hrimou
Nemet puissanç Doue nanavec aneza.

Eus a bemp crouadur e meus laquet er bed
Nemet unan zo beo pêvar a meus lazet
Den sur nen deveus santet va oll hrimou excerabl
Nemet sur an daou-ma en deus gouezet va zad

Ar henta meus ganet en quichen qâr Vitre
A dalis er rivier pa voe ganet gane
Hac an eil a voa maro a ben ma teuas er bed
A blantis er bern teil en parc va emezec.

A nemet an drede zo chomet en hue
Entre Kermaria e voe ganet gane
Er hassis prest d'ar porchet hac eno voe cavet
Gant daou den anéin o tremen ar vëret.

Neuze voe condaonet da veza divisqet
Laqet en he herhen cun invis roussinet
Hac amand énorabl a racas ive ober
Gant eun torch allumet dirac ilis Sant-Pêr.

A da ilis Sant-Pêr betec ma voe rentet
En quichen ar potanç true voa e hlevet
O ouela o teplori o houlen digant Doue
Eus a greis he halon barados de ene.

Cri vije ar galon en Roazon na ouelje
O clevet ar plah ma penos e prezegue
Ha pa bignas d'ar potanç e houlenne amser.
Da instrui ar yaouanquis he asiste da vervel.

REFLEXION

En trezoch tud yaouanq qement zo o clevet.
Comprenit er maro zo dimie preparet
Evit va oll buez fall a va dezboissanç
E ranqan mervel mèzus siouas ous eur potanç

Me zo en plah certen clevet mat
Disqet en peb fecon gant ma unan a va sad
Demeus a zeiz crouadur int am harrie ar muia
Me ra brema dezo var o zreid dizeha.

O ren va unec vloas e voen me recevet
Gant person va farres gant enor a respèt
Da ober va homunion en touez or vugale
Pemp bloas e meus bevet en carante Doue.

Da ben va hoezec vloas e voen bet debochet
Gant diou blah libertin hac o hamaradet
Ma yen me gante bemmos dar bal a dan dançou
Va mallos a bedan gant an nep a heuillo.

Tadou ha houi mamou mestrou a mestrezet
Instruit ho pugale hac ho tomentiqet

No lexit qet da vonet da nep seurt assembli
Na vezu tud honest en compagnunes ganti.

Me zo hirio sivoas melezour digor franc
Diouallit deus ar bed entrezoh plaheit yaouanc
Pedit Doue d'ho sicour a e vam ar Verhes
Da bellat diouzoch ar goal gompagnunes.

En em recomandi a ran d'ho pedennou
Petit Jesus dre e hrs d'am receeo er joyou
Mont a ranean d'ar maro pa e meus meritet
Pardon a houennan ouz quement zo o clevet.

Quittad ran ar bed-ma leun a dristidiguez
Va Jesus adorabl ho ped ouzin truez
Mervel rin ouz eur potanç a va horf vo devet
Al ludu anean gant an avel strinquet.

Gomprenit va buez entrezoh bugale
Oboisst d'ho tud balamor da Zoue
Ha e vezoat sur ean deiz oll da vea curunet
Gant Jesus en e hloar en pales an Drindet.

AMEN !

RÉCIT

Gret var sujet ar Religion arc'hant a gundu ar Veleïen

Var an ton a zeziroù

Tostaît habitantet, da glevet va reglen,
Hac a buez var va buez, pa deuan da gomprén,
Casset e meus va speret, partout dre rouantelez,
Ne velan nemet poanniou, glac'h ar tristidiguez,

Doue lavaras d'he ebettel, sentit deus va avis,
Me ne c'houennen ket arc'hant, ac a ro dec'h en gratis,
Evit prezec ar Religion, dre ar bed universel,
Hac ar re e zelaouo a gredo an Aviel.

Benza meump eur bec'h pounner, entrezomp kristenien,
Ne velan den espernet, nemet ar veleïen,
Ar re ze var o c'hondu, o deus diskuellet scler,
No deveus tam da zouten, demeus ar bec'h pounner.

En amzer ma momb o ren, e man ar veleïen,
O klask lakat ar poliq, en plaq an archerien,
M'ho dije bet otorite, e vijent bet kals goassoc'h
E vijent juge, ha Mair en pep parros.

N'ho deveus na gouel-Mikel, na contribution,
Netra d'en em separi, evit toach o c'halon,
Bea o deus ho fencion, digant ar Gouarnamant,
A c'hoas e teuont da boueza, var grôaz ar paisant.

Eur c'hloarec en he barros, pa vezu beleguet,
N'en em blijet ket ho kozeal, gant ar baïsanet,
Nemet heuill an noblancou, ac ive ar vanite,
Ne zonch mui en buez Jesus, nac en'he baourente.

M'ho deus c'hoant ar veleïen, da lakat o c'haret,
Ne glefent james sourcial, deus affer den ebet,
Mes lavaret ho fedennou, gant guir devotion,
A derc'hel zonch a Zoue, ebars en ho c'halon,

A pa e maint en e blaç e klefent sonjal ennan,
A lezel a maligou, ac ive madou ar bed-man,
Mes allas o c'halon, zo stag eus an arc'hant,
Rac ne reont mui netra, hep kavet paemant.

Pa vez ganet eur buguel : er c'hasser da vadezi,
Arc'hant en devezo ar beleck, evit e gristen,
Pa vo zonet tout ar c'bleier, evit ober ar vadiziant,
E renker rei d'ar belek, adarre eur som arc'hant.

Ar c'his so gant ar gomperien, goude an *Te Deum*,
Da rei dan dud a illis, goude paee ar person.
Goude p'erruo en oad, evit ober e baskou,
E vo hanvet gant ar person, da zougouen an drapoiou,

Dindan neubent amzer goude, e tougo ar Religo
Mes paea e vez ret, eur vech vo fin d'an dro,
Evit dougmen imach ar Verc'hes ebars er procession,
Ar mere'het ive a renk paea, da zeves ar pardon,

A pa erruer 'bars en oad, da roulla ar yaouankis,
Arok contracti assemblees, eo ret mont d'an iliz,
Pa vezet en oad breman, da veza eureujet,
E kasser an embannou, ia betek ar belek,

Mes breman mar d'oc'h kerrent, e renket et tenna dispanç
Rei d'ar belek eur sommi arc'hant, arok en em avanç,
Neuze kemero an embanno, evit publica teir guech,
Mont a rai deus ho kodel, pevar real bep guech.

Pa ver embannet teir guech, ebars er memes tro,
E renkforc'h paea en doubl, daou skoet dec'h a gousto,
C'hoeezec real an oferen, vo red deoc'h da baea,
A pa vefe dek eured, e toucho memes tra.

Aberz statou ar Zent, e touchont arc'hant bras,
A kalz deus ar vreuriezou, zo formet gante c'hoas,
Breuriez probagation ar feiz, en touez ar gatoliket,
Formet gant ar veleien, dek real a daou ouennek,

Daoust an arc'hant se ive tout, na pelec'h a ielo,
Marteze da orni an illiz, credet neb a garo,
Eul lezen all o deus c'hoas, ebars en ilizou,
Da zevel eur somm arc'hant, demeus ar c'hadoriou.

Ar c'hustum ze a gavan, a zo guell excellant,
Pepini vez servichet, pa vez prest e arc'hant,
A re n'ho deus ket arc'hant, da zavet kadoriou,
A renko chom en o za, pe sklucha var o boutou.

Ar veleien o deus breman, an oll finesseou,
Da dapout pinvidic a paour, tout dindan o droajo ;
Kester a kesterez, e maint en pad ar b'oa,
O tastum meud a'c'arc'hant, heb renkout ho faea.

Evel eur procession, e maint bep zul o kestal,
O tastum neud ac arc'hant da gag d'ar presbital,
Betec ar beorien baour, a renk prena eur guden,
Evit rei da blac'h an tass, pe goll o aluzen,

Ne var sujet ar c'hestou, a ra breman ar veleien,
Beza o deus meur a fecon, da zivoada ar beorien,
Ac enpad miz maë ive, vez guelet ar groagueou,
O dont da guestal an amann demeus a bechadou.

Betec da dy an intanvezet, o deus kals a vugale,
N'ho deus nemet poan ho divrec'h, da c'hounit bara de,
Pa vo erru ar viou fritet, dirac an autre person,
E c'heller lavaret e man, goad ar paour var e galon.

A neuze e prezego, maximou sant Stefan,
Dezirout vad d'ar re all, guelloc'h dezo ho unan,
C'hoaz o deus an ardieguez, da staga kezec a kar,
Da vont bep bloaz da guestal, betec ty ar feurmior.

Ret vo c'hoaz kavet tud puissant, evit o eskorti,
Piou e vez deus ar barrez, ha gredo ho refuzi,
Nep a rao kement-se, int a zalc'h sonch mad,
Tremen a rain dre ar presbital, abred pe divezat.

O guelet ran o tostaat, evit antren em sy,
Ac elec'h zouten ma c'hroaz, e poezont varnezi,
Debonjour dec'hui Pipi, ha dec'h ive Jeannet,
Cetu ni erru daou, betec ho ty d'ho kueleu,

Da c'houlen diganec'h'mar plich, e guest d'an autre person
Hervez ma man arc'hustum, mes n'eo ket eun aluzon,
Allas eme ar feurmier, ne allan lavaret netra,
Rac va yalc'h a zo re skan, va gouel-Mikeal da baea.

Neubeut arc'hant a meus gret, certen demeus a ed,
Neubeutoc'h deus a loenet, rac ne mens ket a voued,
Mes rei a rin dec'h un tam, demeus va ed guella,
A gouscoude e chommo, va gouel-Mikael da baea.

Nic hommo da languissa, enpad an oll amizer,
Ken a blijo gant Doue, hon lemle a vizer,
Oh ! nan eme ar personn, beza zo en abondanc,
N'en deus netra da fiziout, nemet er Brovidanç.

Mont a reont dre ar parossiou, da guestal, ar veleien,
Evel ar beorien ezomec, da glask an aluzen,
Ne vefont ket ar bed-man, certen james contantet,
Ken o do gret ho fortun, hac ho yalc'h beurgaguet.

Ne vo ket pell e vo gante, ma ne lakaer evez,
Hanvet an oll ilizou, an tiez a gommerç,
Kouea ra enne arc'hant evel ar boulezo,
A deu deus ar mitrailleus, ebarz er c'homhajo.

Breman vez ar veleien, ebarz er zant lec'hiou,
Evel ar varc'hadourien, o verza kantikou,
Betek ar bara beniguet, ebarz en oferen bred,
Ar re ar guemero un tam, dezo e koust eur guennec.

An oll a deu da laret en guiriou franchammant,
E man gant ar veleien, Religion an arc'hant
Ne lavarfent quet eur bed-n, anez beza paeet,
Depiterien pedennou, d'hor Zalver benniguet

Breman e tisklerian dec'h, selaouit ac'hanon,
Monet a ran da gomz dec'h var artiel ar maro,
Eun den pa vez decedet, e zer den declari,
Arc'hant a gousto adarre, evit en enterri,

Deus aberz ar zervichou, e touchont eur somm arc'hant,
En annuel, eizvet, ac ouspen eun testament,
Eun oferen anterramant, hac eur servich bras sur,
Aben eur pannad goude, e vo var ar beden zul.

Ar veleien zo paeet evit ho labour en iliz,
A ne glefent ket kestal, nac amann, na guiniz,
Pa eo ho fae dê kresket, ia gant ar Republik,
E klefent en em gontanti deus plaçou manifik.

Breman en eur finissä, me lavar d'ar veleien,
Ne glefent ket klask henoriou, nac ive madou monden
Nemet heuill an aviel, a buez ar Messias,
Pa ho deus kemeret ar gark da veza en he blaç.

Entrezoc'h oll kristenien, kement zo deus va c'hlevet,
Dalc'hit sonch en buez Jesus, hac en he Vam beniguet,
Evit goude hor maro, ma zefomp oll da repos,
Gant ar zentac en elez, en gloar ar Barados.